

■ Hele hjertet af spotmix anlægget. Her i klimastalden. Bemærk stofsiloerne, som ifølge Jan Bonde giver et nemmere overblik over hvad der er tilbage i en silo, og som aldrig har problemer med at indholdet danner bro.

af THEA KVIST LINDGAARD

Nyopført Spotmix-anlæg er det største af sin slags

1.650 søer og 54.000 smågrise nyder godt af spotmix

Ved Øster Stokholm Svineproduktion i Lemvig var der ønske om, at der på nuværende tidspunkt skulle være 2.100 søer i produktionen, men miljøkrav og paragraf tre områder begrænsede udvidelsen fra 1.050 søer til de nuværende 1.650. Målet med søerne er på sigt at producere 54.000 smågrise om året, og til det er et af værktøjerne et spotmix anlæg fra BoPil.

- På trods af at nogle konsulenter var skeptiske - måske på grund af manglende kendskab - omkring de uendelige muligheder, så var der

flere ting i det, som gjorde, at vi valgte spotmix til både vores sobesætning og klimastalde, fortæller ejer af Øster Stokholm, Klaus Noe.

Flere fordele

Klaus Noe og Jan Bonde fra BoPil har i flere år været i dialog om den kommende udvidelse af Øster Stokholm Svineproduktion, og det var specielt to ting ved spotmix anlægget, der gjorde, at Klaus Noe fik øjnene op for netop den løsning.

- Det at man kan optimere fodringen pr. trug og bruge den samme streng til automatisk tildeling af strøelse, syntes jeg er den helt optimale løsning i især klimastalden og drægtighedsstalden. Desuden kan anlægget fodre meget individuelt på stiniveau. Overgangen fra en blanding til en anden foregår meget glidende, og grisene opdager på den måde ikke skiftet. Det gør, at grisene ikke på noget tidspunkt går fra foderet, og vi har ingen problemer med diarré i klimastalden, fortæller Klaus Noe.

- Der fodres i princippet med fire forskellige blandinger i klimastalden her på stedet, men på grund af de glidende overgange kan antallet af forskellige blandinger variere i det uendelige. Fælles for alle er dog, at det altid er de samme råvarer, der bruges i blandingerne, bare i forskellige mængder, og på den måde skal grisene aldrig vænne sig til et nyt foder, forklarer Jan Bonde.

I klimastalden fodres alle grise med friskblandet vådfoder, idet vandet først tildeles ude i krybben.

- Ved at lave vådfoder på den her måde, så forsvinder ingen af aminosyrerne, og foderet er altid frisk. Grisene får det vi kalder "styret å libitum" idet computeren er ude og "spørge" om opfyldning af krybber flere gange om dagen, men tildeler kun mere foder, hvis der er blevet spist op. Det giver en høj hygiejne, siger Klaus Noe.

Jo ældre grisene er, jo flere gange om dagen har de mulighed for opfyldning af foder.

Klaus Noe mener desuden, at han efter 60 procent udvidelsen ikke bruger flere penge på startkoncentratblandingen i klimastalden, netop fordi spotmix systemet sørger for, at der ikke bruges mere end højst nødvendigt.

Strøelsen

Det var som sagt muligheden for at bruge det samme rørsystem til strøelse, der overbeviste Klaus Noe om, at det var et spotmix anlæg, der skulle sættes op i de nyrenoverede og udvidede stalde.

- I både klima- og i drægtighedsstalden er vi i gang med at lære, hvor mange gange i løbet af et døgn der skal strøes, for at grisene altid har adgang til halm, så det går vi lige og justerer lidt på for tiden, oplyser Klaus Noe.

I klimastalden fungerer det på den måde, at der er ført rør op under overdækningen, hvorved den valgte strøelse fordeles ud længst væk fra spalterne. I drægtighedsstalden er det ligeledes tæt op af liggevæggene, at strøelsen blæses ud flere gange om dagen. På Øster Stokholm har de valgt at bruge fintsnittet halm, men i princippet kan de fleste materialer af en hvis størrelse anvendes.

Spotmix i kombination med transponder

Selvom det var klimagrisene, der gav ideen til spotmixanlægget, er løsningen også valgt i det separate soanlæg. På Øster Stokholm er der UK produktion, og i både løbe-drægtighedsstalden og i farestalden er der ligeledes valgt spotmix.

- Vi har stor fokus på optimal og korrekt fodring af den enkelte so, og går meget op i huldstyring. På den her måde kan vi fodre den enkelte so med den mest optimale blanding, fortæller Klaus Noe, og tilføjer, at søerne også rygspækskannes for at komme på den rette foderkurve. Noget lidt specielt med hensyn til indretningen i drægtighedsstalden er, at transponderne er placeret midt i stien, modsat den mere traditionelle indretning med transponderne placeret tæt på inventaret.

- Konsulentrådgivningen var skeptisk, men vi syntes denne her placering fungerer bedre for søerne, som får mere plads rundt langs væggene til at ligge sig op ad, mener Klaus Noe.

■ PDA og iPad er daglige management redskaber.

Fakta: Løbestrategi på Øster Stokholm

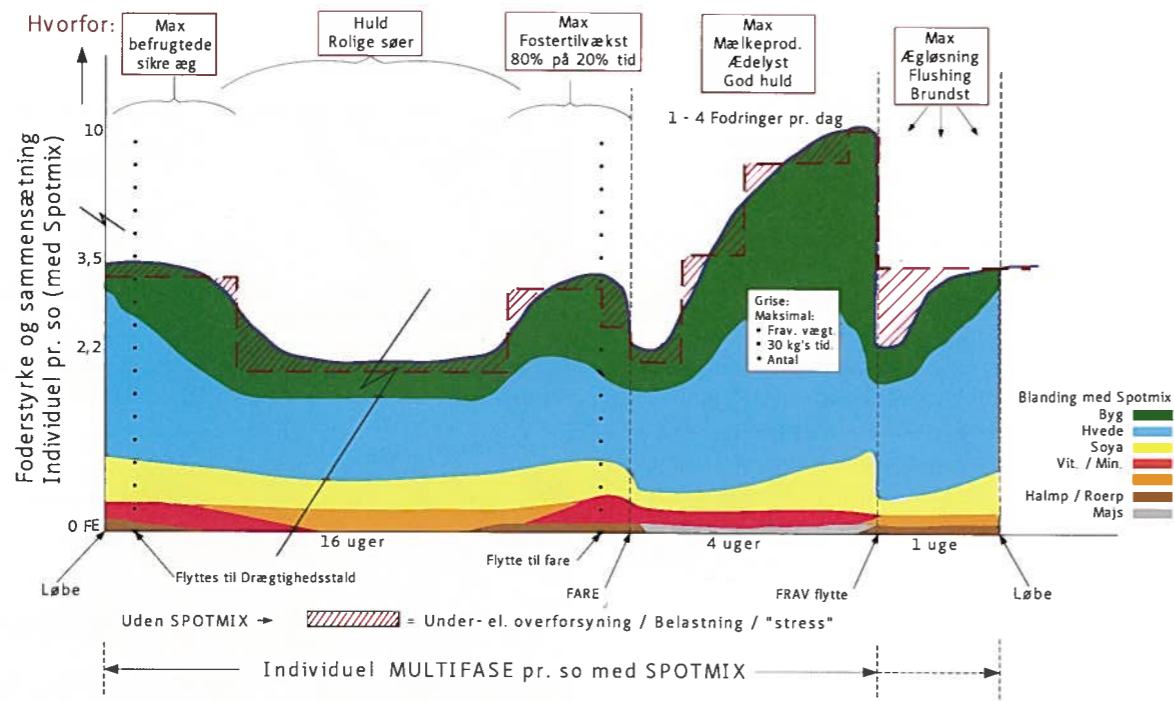
På Øster Stokholm er der tænkt meget over den perfekte løbning. Der bruges blandt andet plads i en af de to løbeafdelinger, som er med dybstrøelse, til flytteholdene. Det er en dyrere løsning, men giver ifølge Klaus Noe mindre stress blandt dyrene.

Poltene bliver indkøbt og kommer som gylte ud og gå i de stabile sogrupper, for at danne immunisering. Forud for løbningen, er dyrene løse sammen i løbeafdelingen, og det mener Klaus Noe har en positiv indflydelse på dyrene, da de på den måde har dannet rangorden og er blevet godt socialiseret, inden den vigtige implantation af æg finder sted. Desuden mener han, at de ved at gå sammen løser flere æg.

Desuden bliver alle "skøre" polte sat ud inden de når at få sig en karriere i besætningen.

■ Via en sensor placeret helt tæt på bunden af krybberne i klimastalden kan computeren hele tiden følge med i, om der skal laves nyt foder til den enkelte sti. Der udfodres ikke før at sensoren er helt fri for foder.

Her ses en so cyklus hvor der fodres individuelt multifase pr. so med spotmix foderanlæg. Spotmix blander enkeltkomponenter og sikrer, at foderet kan optimeres præcist efter soens behov i hele cyklusen, så der ikke opstår under- eller overforsyningsituationer i perioder (illustreret med skraveret område på kurven). Samtidig udsættes soen ikke for foderskift imellem afdelinger med deraf følgende nedsat ædelyst, farefeber eller lignende. Fodringsprincippet praktiseres i flere besætninger med stabile grupper i ESF. ESF og spotmix kan håndtere flere individuelle optimeringer, hvis man har dyr med forskellige behov i samme hold, som for eksempel søer, gylte, førstelægs eller i forbindelse med rygspækkscanninger.

Transponderne i drægtighedsstalden er ganske utraditionelt placeret i midten for at give mere liggeplads til søerne langs ydervæggene. Bemærk desuden de meget lave liggevægge.

I løbeafdelingerne strøs der med grovere halm, men der er mulighed for efteropfyldning og supplerung med det fintsnittede halm via spotmix anlægget.

Søerne i drægtighedsstalden får som udgangspunkt to forskellige blandinger. En til gamle søer, og en til mindre søer samt gylte.

Iblanding af roepiller på forskellige stadier af soens cyklus.

Roepiller bruges i søernes fodersammensætning i perioden fra 40 dage før faring frem til faring - samt i perioden fra dagen før fravæning til 14 dage efter løbning. Uden for disse perioder sikres foderstrukturen via tildeling af snittet halm.

- Roepillerne er med til at give mere og bedre mælk samt at lette socialiseringen efter fravæning. For ikke at lave nogle foderskift fortsætter søerne med samme foderkomponenter, uanset hvor i stalden de opholder sig. Roepiller er relativt dyre at fodre med, men med spotmix kan vi tildele den rigtige mængde på det rigtige tidspunkt, så søerne får størst mulig nytte af dem, forklarer Jan Bonde og tilføjer, at der kan blandes så små præcise mængder med spotmix, at man også kan bruge det til tildelingen af eksempelvis ormekur eller ekstra E-vitaminer til enkelte søer.

Meget teknik og IT

Med til så mange muligheder hører naturligvis også IT delen. Alle søer er naturligvis udstyret med et transponder øremærke, som også anvendes i de andre afdelinger. Personalet bruger en PDA og en iPad til at styre de mange forskellige data, og kan derved let aflæse den enkelte so på deres vej rundt i stalden.

- Det her er det største samlede anlæg, vi har leveret med spotmix og ESF, og en spændende udfordring har været at alt IT på gårdene og wifi skal snakke sammen. Der er mange muligheder i at optimere hjemmeblanding, udfodring og data opsamling ved det her anlæg, og takket være godt samarbejde er det lykkedes med brugertilpassede ønsker og fordele. Vi udvikler konstant med kundetilpassede ønsker. Dette bevirker positivt, at BoPil skal være velvidende om de bedste foderløsninger, siger Jan Bonde. ■

Danmarks specialiserede landbrugsmesse

22. - 23. januar 2014

Se mere på nutrifair.dk